II

(Säädökset, joita ei tarvitse julkaista)

KOMISSIO

KOMISSION PÄÄTÖS,

tehty 24 päivänä huhtikuuta 1996,

keskittymän yhteismarkkinoille soveltuvaksi julistamisesta tehdyn päätöksen 94/811/EY muuttamisesta

(Asia N:o IV/M. 269 — Shell/Montecatini)

(Ainoastaan englanninkielinen teksti on todistusvoimainen)

(96/648/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen,

ottaa huomioon yrityskeskittymien valvonnasta 21 päivänä joulukuuta 1989 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 4064/89 [1] ja erityisesti sen 8 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Shell Petroleum NV:n ja Montedison Nederland NV:n esittämän pyynnön,

ottaa huomioon keskittymiä käsittelevän neuvoa-antavan komitean lausunnon [2],

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Shell Petroleum NV ('Shell') ja Montedison Nederland NV ('Montedison') ilmoittivat 4 päivänä tammikuuta 1994 komissiolle asetuksen (ETY) N:o 4064/89 4 artiklan mukaisesti suunnitellun polyolefiiniteollisuuden alalla toimivan keskittymän muodostavan yhteisyrityksen, jonka nimi on Montell ja jossa molempien osapuolten osuus on yhtä suuri.

(2) Komissio teki 8 päivänä kesäkuuta 1994 päätöksen 94/811/EY [3], jossa suunniteltu keskittymä julkistettiin yhteismarkkinoille soveltuvaksi osapuolten antamiin sitoumuksiin liittyvillä edellytyksillä ja velvoitteilla.

(3) Päätöksen 94/811/EY 118 kohdan perusteella osapuolet pyysivät 22 päivänä joulukuuta 1995 muodollisesti päätöksen 116 kohdassa määrätyn PP-tekniikkaan liittyvän sitoumuksen uudelleenkäsittelyä sillä perusteella, että [...] [4].

I. Komission 8 päivänä kesäkuuta 1994 tekemä päätös

(4) Komissio katsoi [5], että Montellin perustamisen seurauksena kaksi Royal Dutch/Shell -yritysryhmän kokonaan omistamaa tytäryhtiötä olisivat yhteydessä kahteen johtavaan polypropeenin (PP) valmistustekniikkaan, jotka ovat Montedisonin Spheripol-tekniikka sekä Union Carbide Corporation (UCC) ja Royal Dutch/Shell US:n tytäryhtiön Shell Oilin kehittämä Unipol-tekniikka. Shell olisi Spheripolia kehittävän ja myyvän Montellin teollinen johtaja, kun taas Shell Oil vaikuttaisi katalyyttien toimittajana merkittävästi Unipol-tekniikkaan.

[1] EYVL N:o L 395, 30.12.1989, s. 1
[2] EYVL N:o C 348, 19. 11. 1996.
[3] EYVL N:o L 332, 22.12.1994, s. 48

[4] Tässä julkaistussa päätöksen toisinnossa on eräitä tietoja poistettu liikesalaisuuksina asetuksen (ETY) N:o 4064/89 17 artiklan 2 kohdan nojalla.
[5] Päätöksen 94/811/EY 52 kohta ja seuraavat.

(5) Komission käsityksen mukaan se, että Royal Dutch/Shell valvoo kahden tytäryhtiönsä kilpailukäyttäytymistä, vaikuttaa Spheripolin ja Unipolin väliseen kilpailuun, joka oli tärkein kilpailusuhde PP-tekniikan ja siihen liittyvien palveluiden lisensointimarkkinoilla (PP-tekniikan markkinat). Muiden PP-tekniikan tarjoajien tai mahdollisten markkinoille tulevien uusien yritysten ei oletettu pystyvän lyhyellä tai keskipitkällä aikavälillä rajoittamaan merkittävästi osapuolten markkinavoimaa. Näistä syistä komissio päätteli, että ilmoitettu keskittymä johtaisi määräävään markkina-asemaan PP-tekniikan markkinoilla.

(6) Poistaakseen komission havaitsemat kilpailuun liittyvät epäilyt osapuolet antoivat komissiolle sitoumuksia. Näiden sitoumusten perusteella Montedisonin PP-tekniikkaan liittyvä toiminta jäisi Montellin ulkopuolelle ja siirrettäisiin erilliseen yritykseen, Technipoliin. Technipol olisi rakenteellisesti ja rahoituksellisesti riippumaton Shellistä ja Montellista ja sillä olisi tarvittavat varat ja ominaisuudet pystyäkseen toimimaan käynnissä olevana, elinkelpoisena ja kilpailukykyisenä liikeyrityksenä. Osapuolten sitoumukset huomioon ottaen komissio katsoi, että keskittymä ei johtaisi määräävän markkina-aseman syntymiseen tai vahvistumiseen ja että se voidaan sen vuoksi julistaa yhteismarkkinoille soveltuvaksi.

(7) Samanaikaisesti ilmoituksen tehneet osapuolet varasivat itselleen oikeuden yhteisön lainsäädännön perusteella pyytää komissiota käsittelemään kaikki tai jokin tietty PP-tekniikkaan liittyvä sitoumus uudestaan, [...] (päätöksen 94/811/EY 118 kohta). Komissio otti tämän lausunnon huomioon ja vahvisti halukkuutensa toteuttaa tällainen uudelleenkäsittely yhteisön kilpailulainsäädännön mukaisesti (päätöksen 94/811/EY 121 kohta).

(8) Shell Oilin sopimusjärjestelyt UCC:n kanssa päätöksen 94/811/EY tekemisen aikaan voidaan tiivistää seuraavasti. Näiden yritysten välinen yhteistyö perustuu vuonna 1983 tehtyyn 'Cooperative Undertaking Agreement (CUA)' -sopimukseen. Tämän sopimuksen tarkoituksena oli yhdistää UCC:n leijukerrosprosessi ja Shellin SHAC-katalyytti Unipol-nimisen PP-tekniikkapaketin kehittämiseksi ja sen lisenssien myöntämiseksi kolmansille. Erillinen yhteistyösopimus tehtiin Seadriftissa Texasissa sijaitsevan PP-tehtaan kanssa, jota käytettiin uuden tekniikan kokeilu- ja esittelylaitoksena ja Shell Oilin tuotantolaitoksena. Shell Oilin osallistuminen Unipol-pakettiin sisälsi käytettyjen katalyyttien toimittamisen, jatkokehityksen, myynnin ja hinnoittelun sekä asiakaspalvelun ja teknisen avun.

II. Kehitys tämän jälkeen

(9) Sen jälkeen kun ehdotettu keskittymä oli ilmoitettu Yhdysvalloissa, Federal Trade Commission ('FTC') aloitti tutkimuksen ja lähetti ilmoituksen tehneille osapuolille 16 päivänä joulukuuta 1994 päivätyn kanneluonnoksen, jossa tuotiin esille tietyt kilpailuun liittyvät epäilyt. Poistaakseen nämä epäilyt Shell ja Montedison suostuivat 'Agreement Containing Consent Order' -sopimukseen, jossa vaadittiin myymään koko Shell Oilin PP-tekniikkaan, katalyyttitekniikkaan, propeenipolymeereihin ja PP-katalyytteihin liittyvä omaisuus, sekä aineellinen että aineeton. Osapuolet sopivat, että myyntiä odotettaessa omaisuus pidettäisiin erillään 'Polyco'-nimisessä liikeyrityksessä.

(10) Shell Oil allekirjoitti 11 päivänä marraskuuta 1995 UCC:n kanssa sopimuksen Polycon omaisuuden siirrosta UCC:lle. FTC hyväksyi tämän sopimuksen 26 päivänä joulukuuta 1995, ja kauppa päätettiin 19 päivänä tammikuuta 1996.

(11) Shell Oilin ja UCC:n välisen sopimuksen mukaan kaikki Shell Oilin aikaisemmat osuudet PP- ja SHAC-katalyyttiliiketoiminnasta ja niihin liittyvä omaisuus siirretään UCC:lle. Tähän omaisuuteen kuuluu muun muassa:

— Shell Oilin CUA-sopimuksen ja kaikkien siihen liittyvien sopimusten perusteella saamat oikeudet ja omistusosuudet;

— sen osuus Seadrift Polypropylene Companysta ja Seadriftin PP-tehtaasta;

— sen PP-katalyyttejä valmistava kokeilutehdas;

— sen PP- ja PP-katalyyttitehdas ja omaisuus Norcossa, Louisianassa;

— sen laitteet ja varusteet Westhollow Technology Centerissä Houstonissa, Texasissa;

— kaikki Shell Oilin PP- ja katalyyttitekniikkaan liittyvä henkinen omaisuus mukaan lukien patenttioikeudet, liikesalaisuudet, tekniikka ja taitotieto, lisenssit, tutkimus- ja muut välttämättömät sopimukset sekä oikeudet 'SHAC'-tavaramerkkiin.

Lisäksi Shell Oil on luvannut myydä UCC:lle kolmen vuoden ajan myynnin jälkeen PP-monomeeria hinnoilla ja ehdoilla, jotka ovat vähintään yhtä edullisia kuin hinnat ja ehdot, joilla Shell myy tuotettaan Montellille Pohjois-Amerikassa.

(12) [...] Sen vuoksi ne ovat pyytäneet komissiolta vapautusta päätöksen 94/811/EY 116 kohdassa määrätystä PP-tekniikkaan liittyvästä sitoumuksesta, koska tämän sitoumuksen perusta on poistettu.

III. Osapuolten esittämän uudelleenkäsittelypyynnön arviointi

Päätöksen 94/811/EY mukainen uudelleenkäsittelymahdollisuus

(13) Osapuolten antamat PP-tekniikkaan liittyvät sitoumukset olivat välttämättömiä komission kilpailuun liittyvien epäilyjen poistamiseksi. Niiden tarkoituksena oli varmistaa, että kaksi johtavaa PP-tekniikkaa, Spheripol ja Unipol, eivät joudu yhden päätöksentekokeskuksen ratkaisevan vaikusvallan piiriin. Montedisonin PP-tekniikkaan liittyvän liiketoiminnan siirtäminen erilliselle pelkästään Montedisonin valvonnassa olevalle yritykselle johti siihen, että Spheripol jäi Shellin vaikutuskentän ulkopuolelle ja jatkoi riippumattomana ja elinkelpoisena kilpailijana markkinoilla.

(14) Saman logiikan mukaan Shell Oilin ja UCC:n välisten sopimusjärjestelyiden merkittävä rakenteellinen muutos, jonka seurauksena Unipol jäisi Royal Dutch/Shell -yhtymän vaikutuskentän ulkopuolelle ja jatkaisi riippumattomana ja elinkelpoisena kilpailijana markkinoilla, voisi samalla tavoin poistaa komission kilpailuun liittyvät epäilyt. Jos tämä merkittävä rakenteellinen muutos tapahtuisi, se olisi riittävä peruste keskittymän julistamiseksi yhteismarkkinoille soveltuvaksi. Tästä syystä [...] päätöksessä 94/811/EY vahvistettiin, että tällaisen muutoksen tapahtuessa komissio on valmis tarkastelemaan yhteisön kilpailulainsäädännön mukaisesti, onko Technipolin perustamiseen liittyvä sitoumus vielä välttämätön.

Shell Oilin ja UCC:n välisen sopimuksen vaikutukset

(15) Sopimuksen seurauksena Shell Oilin CUA-sopimuksen mukaiset oikeudet ja omistusosuudet siirretään UCC:lle eikä Shell Oililla ole enää oikeuksia tai velvollisuuksia CUA-sopimuksen perusteella. Shell Oilin ja UCC:n väliset sopimusjärjestelyt lopetetaan, eikä Shellillä ja Shell Oililla ole enää Unipol PP-tekniikan liiketoiminnan kannalta tärkeitä yhteyksiä UCC:hen.

(16) Lisäksi sopimuksen perusteella UCC saa tarpeelliset varat ja ominaisuudet pystyäkseen pitämään Unipolin käynnissä toimivana, elinkelpoisena ja kilpailukykyisenä liikeyrityksenä ja jatkamaan riippumatonta PP-tekniikan kehittämistä. Kuten edellä mainitaan, Unipol-paketissa yhdistyvät UCC:n prosessi ja Shell Oilin katalyytit. Sopimuksessa määrätään, että Shell Oil siirtää UCC:lle katalyyttejä valmistavan kokeilutehtaansa, kaikki katalyyttitekniikkaan liittyvät immateriaalioikeudet [1] ja Houstonissa, Texasissa, sijaitsevassa Westhollow Technology Centerissä olevat laitteensa ja varusteensa, joita käytetään PP- ja katalyyttitutkimuksessa ja -kehityksessä sekä niihin liittyvässä teknisessä avustamisessa. Lisäksi Shell Oil siirtää Seadriftissä sijaitsevan PP-tehtaansa, jota käytettiin Unipol-tekniikan tuotanto- ja esittelylaitoksena. Siirrettyyn omaisuuteen sisältyvät kaikki asiakasluettelot, tekniset tiedot, sopimukset asiakkaiden, tavarantoimittajien jne. kanssa sekä kaikki liiketoimintaan liittyvät kirjat, rekisterit ja arkistot. UCC työllistää myös PP-lisenssien myöntämiseen liittyvissä toiminnoissa työskennelleen Shell Oilin entisen henkilökunnan.

(17) Yhteenvetona voidaan todeta, että sopimus mahdollistaa sen, että UCC voi saada yksinomaiseen valvontaansa omaisuuden ja henkilökunnan, jolla Shell Oil osallistui Unipol-tekniikkapakettiin ja jonka avulla Shell Oil pystyi tukemaan Unipolin PP-lisenssien myöntämiseen liittyvien toimintojen menestystä. Tämän saadun omaisuuden lisäksi UCC:llä on huomattavia omia voimavaroja. UCC on suuri ja kehittynyt yhtiö ja PE-tekniikan lisenssien merkittäviä myöntäjiä. Unipolin PP-paketti perustui alunperin polyeteenituotantoa varten kehitettyyn ja käytettyyn prosessitekniikkaan. Tekninen asiantuntemus ja voimavarat, joilla UCC osallistui Unipol-pakettiin, tukevat luonnollisesti jatkossa tämän paketin menestystä. Sen saavutukset ja maine ovat PP-lisenssin haltijoiden keskuudessa jo hyvin tunnettuja. Kuten alkuperäisessä komission päätöksessä todetaan, Unipol on toinen johtavista PP-tekniikkapaketeista, ja sen osuus maailmanlaajuisesta PP-tehtaiden tuotantokyvystä on noin [...] [2]. Spheripolin osuus on noin [...] [3] maailmanlaajuisesta PP-tehtaiden tuotantokyvystä. Unipoliin liittyy erityisesti joukko lisenssin halti-

[1] Näitä ovat muun muassa patentit, patentti- ja teknologialisenssit, oikeudet liikesalaisuuksiin, tekniikkaan ja taitotietoon, maksuttomat oikeudet saada tiettyjä Shellin katalyyttitekniikkaan liittyvän tulevan tutkimus- ja kehitystyön tuloksia ja käyttää niitä sekä oikeudet SHAC-katalyyttiin liittyviin tavaramerkkeihin ja tuotenimiin.

[2] 25—50 %:n välillä.

[3] 25—50 %:n välillä.

joiden PP-tekniikan valinnassa tärkeinä pitämiä ominaisuuksia, jotka koskevat esimerkiksi tuotevalikoimaa, toiminnan yksinkertaisuutta, kustannus-hyötysuhdetta ja lisenssien määrää (1).

(18) Sopimuksen aikaansaamat muutokset eivät liity pelkästään Unipolia koskeviin järjestelyihin, vaan ulottuvat itse asiassa vielä kauemmaksi. Erityisesti Shell Oil on lisäksi luvannut siirtää UCC:lle varallisuutensa ja Norcossa Louisianassa sijaitsevat PP- ja katalyyttitehtaansa, joiden PP:n tuotantokyky on noin 150 kilotonnia. Nämä tehtaat ja varat eivät olleet osa Shell Oilin UCC:n kanssa tekemiä Unipol-tekniikkaan liittyviä yhteistyösopimuksia. Kyseiset järjestelyt sisälsivät ainoastaan Seadriftin tehtaan, jonka PP:n tuotantokyky on noin 100 kilotonnia vuodessa.

(19) Komissio katsoo, että edellä mainitut tekijät johtavat Shell Oilin ja toisen johtavan PP-tekniikan, Unipolin, välisten yhteyksien erottamiseen ja ne varmistavat samalla, että Unipolilla on jatkossakin itsenäinen ja elinkelpoinen PP-tekniikka, joka pystyy kilpailemaan tehokkaasti Spheripolin kanssa. Kuten edellä todettiin, Technipolin perustamisen tarkoitus ja vaikutus oli täsmälleen sama eli sen varmistaminen, että toinen johtavista PP-tekniikoista, tässä tapauksessa Spheripol, on jatkossakin riippumaton Shellin vaikutuksesta ja elinkelpoinen kilpailija markkinoilla.

(20) Edellä esitetyn perusteella kumpikin mainituista toimenpiteistä sinänsä yksinään poistaisi 8 päivänä kesäkuuta 1994 tehdyssä päätöksessä esitetyt komission kilpailuun liittyvät epäilyt, jotka koskevat määräävää markkina-asemaa PP-tekniikan markkinoilla. Sen vuoksi yhteisön kilpailulainsäädännön näkökulmasta kummankin toimenpiteen samanaikainen toteuttaminen ei ole välttämätöntä. [...] päätöksen 94/811/EY 118 kohdan merkityksessä. Ne ovat sen vuoksi riittävä peruste muuttaa alkuperäistä päätöstä siten, että kumotaan päätökseen liitetyt edellytykset ja velvoitteet, joilla oli tarkoitus varmistaa PP-tekniikkaan liittyvien sitoumusten noudattaminen.

IV. **Päätelmä**

(21) Edellä esitetyistä syistä komissio katsoo, että sen 8 päivänä kesäkuuta 1994 tekemän päätöksen jälkeisen kehityksen perusteella päätöksen 116 kohdassa määrätty PP-tekniikkaan liittyvä sitoumus ei ole enää tarpeen päätöksessä esitettyjen komission kilpailuun liittyvien epäilyjen poistamiseksi. Tämän perusteella Shellin ja Montedisonin välinen keskittymä voidaan julistaa yhteismarkkinoille soveltuvaksi ilman edellytyksiä ja velvoitteita,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Korvataan päätöksen 94/811/EY 1 ja 2 artikla seuraavasti:

"1 artikla

Shellin ja Montedisonin välinen keskittymä julistetaan yhteismarkkinoille soveltuvaksi."

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu seuraaville:

Shell Petroleum NV
Karel van Bylandtlaan 30
NL-Haag

ja

Montedison Nederland NV
Admiraliteitskade 60
NL-3063 ED Rotterdam.

Tehty Brysselissä 24 päivänä huhtikuuta 1996.

Komission puolesta
Karel VAN MIERT
Komission jäsen

(1) Päätöksen 94/811/EY 65 kohta ja seuraavat.